

Z

Úgy égette át
Georgyev Kírti afektáinak

Tiszába tetők, megigazitották ügyemzítet –
ahogy utóljára oldalára fordították
madárszűz, mégis szűz testét; aláírású
megemlék. Mint akit az örök-éhes,
évszázok mögött, légtudócsónok galaktikák
várnak, tekintete úgy égette át mindent-látó
váku a létes sziget.

A téhetetlenség, s az ép hadat győztes undora,
megvetése az árul, s a gátlatlan szabadság,
a dacos díh mámorával jéköt végző
felmegadallás.

Egy utolsó, besűk, áldó szók a pengéres
szájperecs borpányon székében ...
5 már átírtan emelkedett, előlve szállt a
levegőre feszített testlélek,
megszólva a remény kókorszól is,
melvét mondának egy emberdet
maréknyi öcsésnek.

1000 forint

André András | Köztes anyag

André András
KÖZTES ANYAG
versek

ANDRÉ ANDRÁS

Köztes anyag

VERSEK

BUDAPEST

Sorozatszerkesztő:
SIMOR ANDRÁS

© André András 2017

Úgy égette át

Gyorgyev Kitti doktornőnek

Tisztába tették, megigazították ágyneműjét –
ahogy utoljára oldalára fordították
madársúlyú, mégis nehéz testét; alányúlva
megemelték. Mint akit az örök-éhes,
évszakok mögötti, légkondicionált galaktikák
várnak, tekintete úgy égette át mindent-látó
vakon a köztes anyagot.

A tehetetlenség, s az ép tudat győztes undora,
megvetése az arcán, s a gáttalan szabadság,
a dacos düh mámorával jelölt végső
felszabadulás.

Egy utolsó, besült, áldó szitok a pengeéles
szájperem horgonyos sarkában...
S már átlósan emelkedett, eldőlvé szállt a
levegőre feszített testlélek,
megtisztulva a remény koloncától is,
melyet mondanak egy emberélet
maréknyi örömének.

Letölthető:

[\[PDF formátumban \]](#) [\[EPUB formátumban \]](#)

Örökzöld

Éjszakás voltam, hajnali háromkor mentem ki
terepszemlére. *Tél volt, a Sokáig Célzó Íjászt* utánzó
fagy, bársonyos üveg-éj, melyben az első fölvetett szabad
pillantástól megcsendül az égbolt,
az orrüregbe hasító fájdalom szorító szigorral inti a fűtött
lápvidéken élő agyvelőt, erősítse, védje
sáncait. Bár töből metszi, a holdfény tengere moccanatlan; a
pengeéles, vetített árnyék éberen
sikkelik,
s redők halmazába bukván, hogy meg-nem zörren, kész

csoda.

Pár lépés után a végsőkig-fegyelmezett, fülelő tujafenyő
bensejéből tán féltucat, egyenletes

sípolás hallatszott; akárha vékony ezüstpálcikákon
föl-fölsillan a fény, vagy egy jégcsap-

furulya *megértőn* ugyanazt a metsző-éles hangot
ismételgeti, hogy aki eddig is fújta

elkéült szájjal némán, eztán se

billegnek ujjai... Nem tudtam másként értelmezni, mint
madárka-léten átvérző panasz-

üzenetet, bármennyire is *egyhangú* volt, mégis oly
átható: a *törékeny csapok mélyéről* lélek

nyilallt. *Élő* az

élőnek így, történhet *ez*.

Persze nem találtam senkit a *jeges árammal* telt ágak
között, és a hangot sem hallottam többé.

Utolsó

vészjelzés volt, s a még csöpp-meleg test koppanás nélkül
hullt? Hogy kettőnk között,

testközelből, nincsen *átmenet*, belátván ezt
tévedhetetlen ösztönével, bölcsen lapult?

Most már tudom (épp most tudtam meg): egy örökzöld
vasutas jelzett a szomszédban alvó

Balkánnak (fél-négykor indult) – ideje ébredezni *pajtás*,
ropogtasd ólmos kélgyótested, ügyelj, s a

döccenés diszkrét leszen: maradék álmod épp kiloccsan...
Surranva szökj, a pálya nyílt terére

szomjasan, s már ott, egy szűk vonással az érted versenyt-
nyögő, a horizont *szélén* végtelenbe

átfeszült sín pár fölött: röpj!

Hetedik álom

Valaha munkatársak voltunk, *Ő* nyitja álmom. S micsoda
kezdés! (a folytatás maga); üres

vontatójú traktort vezet a sínek között, virgoncan
pattog a járgány mint impala a *prérin*, a

sofőr egyre jobban élvezi, hahotázik, hoppogat, már
út is van, egy kanyar jobbra lassítás

nélkül (hirtelen szelt mézes- kenyér), s nem borul. És
az út napsütötte, gigantikus nyárfák

magasába vezet, ám, „hopp!”, egy huppanó, és
minden kellék kiszáll a roppant gallyak

közé.

Egy ideig nincs idő, majd a kozmoszá robbant pillanat
szakadéka rántja magába a halálos

ordítást – de mind e hang semmi ahhoz képest, ami a
fák tövéből *árad* (sötét aszfalt – itt

már lehetetlen bármiféle ragyogás –, ragacsos
vértócsa ránt vissza újra s újra egy amorf
bőrköteget): ilyen vérfagyasztó üvöltést kitalálni nem
lehet, ÍGY, a jelenvalóság *képiben*,
csak a Szent Személytelen üzenhet.

Balázs '98

Egyszer majd őt is *el kell hagynom*,
ki most még édes vadhús szívemen,
s vonzódik hozzám mint melegre vágó,
közönyös úrból kiszakadt *elem*.

Ölembe ül, arcát arcomhoz nyomja,
szemével súgja, hogy *úgy van*, higgyem el;
lidérces-kék, dérlepte rét fűvéről
s napszíttá fokról már rég-óta figyelt...

Sandítva néz, nevetünk mind a ketten,
biztató ég alatt e ritka órán,
kicsit se bánva *mint* gyorsul a láng
életfonálunk gyújtózsínórján.

A robbanás a csönd lesz. Túl hamar?
De most még aranykor írja zsong,
és ha ezer évig élnénk, kevéske volna.
Hogy árad még a fény!, s lényem busong.

Egyszer majd őt is el kell hagynom
ki most még kérés nélkül átölel,
szűk lesz az otthon, elakad benne,
a tárgyak közt tallózva, magára lel.

Mert kerengve mind-kisebb körökben,
mint örvénylő pontra, önmagára lel.
A végtelen kitágul, magához rántja.
Hamisan húzva vállát, int – és útra kel.

Az esőhöz

Ahogy szecskád néhány szála mégis megvillan az ónos
világosságtól.
A sok visszanyelt-tiport vágtyól begyulladt torkom hütöd
zizegő seregeddel,
csodára-fáradt szemeim tisztítod –

fölfénylenek mint suviszkolt hajnalok, bibliai látomások.

Kiscica

Tevepúp-buckák közt a homokozóban
egy nyikorgó fekete gombócot leltem.
Fejét emelve, vaksin is bízva nézett...
és mancsát nyújtotta – véle lekezeltem.

Rózsaszín szirmokként rezegtek fülei,
csontjain átderengett még az anyatej.
Az újszülött világ sürgette már,
bizsergett érte sóváran e hely –

hát rajta!; kushadt játék-dzsungelében,
zsinóron kúszott, nyomkövetők ásza.
Áldozat legyen a talpán nyúlcipőben,
ki vadász-szenvedélyét elcsigázza.

Reszketve falt, a csöppnyi itatóban
nyelvét zsenge lángként oltogatta,
s máris gurult a konyha-alagútban,
fejét a kredencláb rendre leporolta.

Felőle kérdezgettük, hát egyszer megjelent...
Meredten nézte kölykét – s képen nyalta:
ő hátrálva ijedten, bután visszanézett
és *<furcsa szavakat ejtve* fogát mutatta.

Eleven bölcsőjét remegve nézte,
síró nyávogásra- s karmolásra-kész.
Köd-telt buksijában napsütésre vágyva,
meg-megcsillant az emlékezés.

Nyolcadik álom

Vörös Istvánnak

Nyár-éji kert, kopott, zilált árnyak édene. Porzöld, gombos
köpenyben egy puffedt kiskamasz
tér elénk oldalirányban, miközben ösztönösen felé
fordulunk. Örök-ősi tragédiák háromszöge ez;
egy pillanatra megállunk. „Ott van a szörny”, mondja, s már
kíváncsi borzalommal igyekszünk

tovább – a szomszéd kertben megpillantjuk az alacsony,
kissé megdőlt sovány hóembert; *csupán*
ajka, orra, szemei hiányoznak: arcában a halálfej-alakú
feneketlen fekete gödörrel, a szörnyű
némasággal üzenő úr-szakadékkal nem ránk néz, még azt az
irgalmat sem adja meg. Mindent tud,
mindenre képes, megajándékoz az *egész lényt* hirtelen
átmaró irtózat gyönyörével – az álom utolsó,
az ébrenlét *első* pillanatában? Már egyedül
vagyok. Mindig is *tudtam: nincs* irgalom.
Ezért reménykedem miben is.

Hosszú perc

Szerbusz Néni, látlak-e még?

A piac, a piac. Mért nincs a megőrző hajlék mellett?

Ha mos becsukná szemeit: feltűnőbb volna-e? Az alvajárót
tisztelettel kerülnék talán...

Ó, láthatatlan *lélek*, miért vagy látható?

Gondolta: bucskázik váratlan (lássanak csodát), oly
könnyedén elillan akkor innen

galamb képében, s az érte vágó kert fölött hosszan
ereszkedik; egy bokor árnyában visszaváltozik –

hosszú, már-már kibírhatatlan-hosszú volt az a negyven-
ötven méter

melyet a vonatlépcsőtől a busz nyitott ajtajáig tett meg.

Ez a Nap is metél, vagdalkozik: a szerelvény minden
megvillanó ablaka mögött bírák ülnek...

Azért sem nézett *arra* – no, zsizsikek, könnyű nektek a
páholyból leskelődni.

Ő a fejére húzza a kosarat, ő a fejére húzza a kosarat! Tette
egyik kezéből a másikba, hunyorgott;

mért nem gargérizálnak már a síppal, mért nem fejik azt a
zöld táblát?

Mért ilyen kevés leszálló van Kápolnásnyéken? Nincsen ez
rendjén,

Pestre se megyek többet!

Meg-megiramodott tekintete (itt-ott füstté vált a betonon
megülő por...),

dobolt a vér orcája bőre alatt, de *alázatos* maradt, ám nem
odázhatta tovább,

odakapott kendője csomójához.

Hamarosan elkanyarodott, *már-már* ilyesmire gondolt;

tessék, sokszem-népség, itt a hátam-sétatér,

ingázzatok kedvetekre...

Megnyugodva merült el az utastér langyos öblében,
vidámult *menthetetlen*,
bárha rejtőzve a lehunyt héj mögött.
De szemüvege elárulta őt, *megfizetett színültig*; huncut
fényei csiklándoztak minden busa lelket,
kit *vétlen* magához vonzott...

Pilinszky utolsó sétája

Lackfi Jánosnak

Üdvözült, párzó állatok.

Aranymáz-kriptában csapkodó kősirály,
dérrel-főlizzó kőpipacs.
Jégbe-varrt parázs.
Hibernált véredek pupillájában a merev őrláng.

Ahogy kuporgó lárvától lágyulni kezd a gyémánt.

Ahogy kell, minden este

Mióta meghalt, a házban nem aludt senki.
Csikorgó holdfény süt a fénykép-mosolyokra.
Mosdóvíz jegében alvadt láng a vérrög,
barna kályha brummog, így fűt, magányát szokva.

A fal tovább reped, mint ég-vágyó kígyók
kárhozott lelke, a rések fölfele kúsznak.
Pontban éjfélkor a néma örvény fölszáll;
holt levél-halai villannak a fikusznak.

Vasalt bakancs szorgos topánhoz fűzve –
s *ahogy kell*, minden este szorosabban bújva
irgalmas por-bundában álmodnak tovább:
lehet, egy *szerencsés* nap útra-kelenek újra.

Rázkódva lázadó tányérsereg, s kenyér-illatra
vágyó nagykés, tűnt ízek kárvallottja mind –
az őszülő eb homlokát ráncolva fülel,
hosszan az ablakra néz, egy árnyék hátha int.

Képzetem sást és nádat

Vasárnap a *dolgosasztalt* letakartuk.
Simított lankákon himbált tekintetünk –
szerszámok, kaptafák, s dobozok búbján
ringott az ünnep, s a bársony végtelen velünk.

Apám dudorászva sétált imaházba,
valami már szállva-szállt fejében -
a lüktető úrból Pál apostol intett...
Ködös szemhatárán túl a fényes éden.

Szundikáltak lomha kéjjel, de lestek,
sár-krokodilusok tunyultak unottan,
míg fürge tükörpontyként siklott a Nap
pocsolyák mélyén: véle versenyt futottam...

Lepkék szálltak le inni, pilledt pillék,
mereven mozgott szárnyuk, látványuk faltam.
Mint lüktető robot kit végképp visszafogtak,
örökkévalóság-lassan mögéjük hasaltam –

de fogni egyet sem tudtam. (Éhem nőtt,
s szívemre ment a játék a sűrű lápon.)
Képzetem sást és nádat, vadméh-zsongást,
s ledérke, bájos sellőt, mely víz alá von.

Belső napja hunyt, apám arca elsötétült;
a fejembe látott, s a *vízi tündér* sok volt...
„Más templomba jár... Mit csinálsz itt te kócos?!
S az ár, hogy elragadta, teljében sokkolt.

Ismert jól, bökös zsákszöget. Bojnyékozott,
s úgy nézett, menten fúlt volna az ember.
Kélgő és alma *messze*. Édenem örök –
a Létezésen kívül más Isten nem kell.

Órarend

Molnár Győző emlékére

Figyelmes közhely, hamar elér a hír:
Brazil is költözködött, vásott kuckóját *elcserélte*.

Pelé és Rivelino aligha tudtak róla,
bombái füstöltek a Levente-téren, hol nemritkán ránk-
csapott
az alkony nyirkos szelleme. S hűvös lett hirtelen:

egymásra néztünk, tucat zilált dzsungelkölyök.

S a Hold már szét is szórta árnyaink.
Holnap kémia, kijózanodtunk.

(Kórházi folyosón találkozunk utoljára:
pár zsenge vérág a szemfehérben, orra alja csillog,
„néha vérzik is, tüdő, légy jó, szia.”
És *ugyanúgy* mosolygott, kicsit se másként.)

Szökő év

Tóth Erzsébetnek

Abban az évben, mikor meghalt az első őszi angyal;
opálosabb lett a napsütés, s enyhe pára vont a mellkas
barlangjában gyúló
gyöngye mécsfényt.
Tisztább lett az ég ablaka, messzibbre el-lehetett látni:
hamvas-zöld hegyek tükörképe gyúlt, olykor összeütődve,
roppant csöndben mégis.
Kék bálnák részvét-telt rajai úsztak föl a horizont elé –
fejükből-préselt szomorúfűz csemetét ápolt mind,
páradús, hirtelen-nyíló páfrányokat;
egymást kínálták jóindulattal, szíves cserére ajánlva
portékájukat...

Már-már arra vágytam: szempillantás alatt teniszlabdányivá
zsugorodjon a Glóbusz,
átlátszó üvegbuborékként lassan forogjon, megcsillantva
kontinenseit,
de maradjak kívül mégis én a normál, roppant
távlatokban...

Tán ez egyszer ha sikerülne a *kint* s a *bent* varázslata.

(Összezárt gömb-tenyeremben lüktetett,
óvatosan kukucskálva a két hüvelykujj közé, láttam;
a csemetefűz-szökőkutak valahány földrészt meglocsolnak,
éltető vizük repesve visszahull, nemcsak az átok.
Ekkor megnyugodtam ismét.

Hiánya megképzí a csobogást; a *Forrás* szüntelen buzog,
csupán csak láthatatlan. Nincs annyi hajszál,
ahány erecskén mégis szerte-árad.

Angyal, angyal; köszönöm halálod...)

Vers-szúnyog

Olvasok az asztali lámpa fényénél a korhely kamrában;
erjedő, varas körték rajongói, beszeszelt muslincák
csapódnak a lapokra –
már ők is a szavak *értelmét* akarják összekuszálni előttem.

Szúnyogsírás vonja el figyelmem újra és újra.

Mily *tárgytalan* forrás ontja e tárgytalan panaszt?
Vagy forróvérű pislogót csapolván így hűti szívókáját?
Nincs kétségem, egy *Irene* nevű pimasz skót angyal
nevének spórolós, cingár „I” betűjét kínozza telhetetlen,
csakis az sikíthat túhegy-vékonyan a csillagok közül.

Mégis szúnyog, ki egy baleset szemtanúja volt, s nem
tudhat megnyugodni?
Hová bújt el? Ki zárta be?
Mert bezártság-nóta ez, szabadulni akar ez a hang, annyi
bizonyos.
Meglebbentek pár *dolgot*, fültövön csapom magam.
Kagylóm szórszálhasogatóját most nagyon közelről hallom
zsörtölődni.

Szúnyog sehol.
Tényleg csak a képzelet szülötte a valódi hang?

Süllyedj el ezüst cérnácska visszajáró lelke,
fült köddé vastagabb kísértet épp elég –
ha azt akarja, forgassam át érte a *rendet*;
gép a tisztulni vágyó holmit, halasztom...

Versbe kezdek, felejttem tárgyát, a szúnyogot.
A hangot nem hallom többé.

Kerítést építünk apámmal

Kiss Benedeknek Már minden bajuk volt az önmagukban
tehetetlen betűknek, fékezhetetlen vágy és fékezhetetlen
véletlen sarkallta őket szavakká összeállni.
Elérkezettnek látván az időt, hétpecsétetes ajakra kéretöztek,
nyilvánvalóvá tenni létezésüket és
akarataikat, mert a szavak már tudatosan rendeződnek
mondatokká, hajlamuk van reá.
És a szavaknak hatalmuk van.

Egyszer csak anyám szólt apámnak, hogy *szöknek* a tyúkok a kertből. „Majd visszaszöknek”, próbált mosolyogni a ház *ura*, s közben vállait mozgatta olyféle módon, mintha azokat *sűrített levegő* satuja szorítaná, mert hát hogyan tudta volna, mire megy a játék – bizon mínusz

húslevesre, mínusz főtt-húsra, rántotthussra. Magyarul mínusz békességre, ugyanis a tékozló kutyáknak is volt ám gusztusuk. (Lehet, ennek következtében tévedtek el olykor, nem várván meg, míg a karattyoló jószág átbillen a demarkációs vonalon: kertünkben törvénytelenkedtek. De nem túl sűrűn, lelkük mélyén érezhették az *ebadták*, hogy a bibliai történeten ők valójában kívül esnek, tékozló fiú és *megett* kutya nem egyazon mérlegen méretik – pedig bántani nemigen bántotta őket senki, mivelhogy *résen* lenni ily ramaty kerítés tövén, nekik nem volt nagy művészet.)

Szóval apám mihamar döntött, nem telt pár hét sem talán, s határozott, csengő pontot tett

kalapácsával a tört ágyúgolyó-üllőre, jelezvén elszánt menekülését a suszterájból.

„Gyerünk kerítést *építeni!*” Magával rántott engem is a jóba. *Érett* kamaszként mindinkább beláttam, hogy a húsétel kísértése és átlényegítése végtelen

gyöngeségeim sorában egyetlen erősségem.

Bujkáltunk hát ketten apámmal a néhai Káposztás- kertben, akkorra már dús nyárfaligetesben, boldog rabokként becsültük szabadságunkat, ha csíkozott minket a *vadonba* nyúlkaló Napocska

és a nőnemű fák ötvözete. (Vajh, létezik fa mely nem nőnemű? Hacsak a jegenye nem.)

Nevetgélünk, már-már barátkozni kezdtünk...

A ligetes melletti bütykös makadám-úton bukdácsoltak embertársaink, olyik felénk fordította

jámbor képét, apámat szerették: mit csinálnak Anti bácsi, kész a cipőm?

„*Kerítést javítunk*”, óvatoskodott most már apám (*nem is ám cipőt*, toldottam kaján-csöndben), és

továbbra is csiklándtak minket bársonyos ördögök, szőrikes angyalok.

Erre már megállt a kérdező, s felénk fordulva, fegyelmezetten kiegyenesedett:

„Kerítést? Az erdőben?”

De hol voltunk mi már akkor! Tisztítottuk gyermeki örömmel fölösleges vadhajtásaiktól az

erdőt, nehogy megbetegedjék, ujjnyi, kétujjnyi, földből záporozó ágakkal, ágacskákkal,

konok botocskákkal rostálva a kerítéslikakat.

Hej, micsoda dízsorfall feszített szegény kutyák és a pimasz tyúkok között!

Lett is békesség, noha addig sem voltunk túlságosan szükiben.

Lett is visszahussant husleves, remegő, mustáros főtt-hús. Rántott hús, baracklekváros, csusszanó rizzsel!

Nem esküszöm, hogy ama szentséges napon.

De nem esküszöm az ellenkezőjére sem...

Súlytalan kiülsz

Dr. G. L.

emlékére

Lóbálja lehajló lombját mint zöld elefánt-ormányt, indulna rögtön a lomha fűz világgá.

Öblökké duzzadt virág-gerillák dúlják enyhét a parknak, pusztuljanak ki, nőjenek a föld alatti fényben, holtak arany mosolyától;

szebb a sivatag, repedt üvöltés, avítt szépségük ne bántson senki élet.

Morognak rád: ültetni minek azt a sok fát?

Ha föl nőnek és fúj a szél, csak búgnak,

sirámuk holdfényben túlvilági kórus,

visszhangja lefojtott szűk sikátor-csöndnek

mely lelkünk mélyén gyűlve gyűl és borzaszt.

Zilálja nyugtunk: csapkodó árnyékuk ijesztő jel.

Glancolt, glédában ácsorgó rózsák.

Napsütésbe-szisszen a sűrű szegfűsor-szitalta szőke szellő...

Miféle elégtétel ez Doktor?

Segítő kéz helyett sunyiság sortüze, már-már lincselő szeszély.

„Belőle is csak utcanév lesz.”

Szapura gúny, göndör átok: tégy valamit szívvel, meglészen jutalmad.

(„Józsikám, jövő kedden ha két-három órát.”

„Pistikém, szombaton csak egy *kis-délelőttre*.”

S a Jóska-Pista oly tűnékeny mind: meg sem látod őket még, már fölszívódtak.

Ne kérlelőzz, szép szóval emberre ne vadássz.)

Nem legyintesz, tudod a leckét. *Fölkelsz és jársz*, figyelmed tűje a korongon. A mindenség működik, beállsz dolgos körforgásába. Bármilyen megtörténhet,

mégis; semmi baj nem érhet, fa nedve szállít a legfelső
levélhez,
hegyére súlytalan kiülsz, nézed madarak röppenő forgácsait,
partra-úszó delfinrajt az égen.
És mi az neked, *éles szemmel* meglesed a *láthatatlan kúszó*
indát,
a test örök homályban ázó barlangrendszeréből fényre
vágyó pettyes vércsöppöt,
ahogy egy mutatóujj begyéből bújva olthatatlan vággyal
száll az űrbe.
S oly sokáig *látod* röptét, lassan elfordul a földgolyó...
(A *rezgő* csöndben napsugárt darál; arany por hull a
tengerekre
és minden kontinensre.)

S mint a mesében, egy ballagó, fáradt vándort is láatsz,
ki még jóban van a széllel, ernyős lapulevéllal.
Alig hever a fűre: alszik. Úgy horkol; szinte száll, lebegve.
Szájába süt a Nap, fényesre tiport cipőtalp-tükre előtt csiga
hajlong s ámul –
lassú hullámzással tovaring.

Imbolygok szótlánul

Szűz bú s honvágy gyötörte felhők csiklándják homlokom.
Fölszálló por áfonyája csípi nyelvem...
Távoli, ideszüremelő füst jó illata jámborítja most a világot,
hallom a sercenést s látom a pattanó, rőt szöcske nyomán
fölvérző gyufaszálat,
a szikkadt gyomok, marjult, karcos ágak recsegő-roskadó
katedrálisát.
Csontok izzanak, vasak sütnék fehéren a tűzből.
A szénné égett krumpliszemek s kukoricacsövek emlékétől
megkordul gyomrom.

Lusta angolnaként elúszik lassú farkcsapással, már-már
csobban a sikló vonat.
Összefolyt petúniák; ecseteket mostak a késő-délutáni
fénybe.
Irgalmas álom, szelíden ömlik a táj szememből, szemembe.

Még föl-fölráz a létezés nyers szépsége,
földre ver a néma döbbenet, ha roppant monstriumok
könnyű játékszerként fölborulnak.

Vigasztalan mélységekbe látok, s vonz a feneketlen kút
mélyén hallgató kő,
fölordó csattanás.

Fekve is émelegtet gyötrő tériszony.
Már régen *elfáradtam*, s bár jól tudom, a *megváltást* többé
nem áhítom:
mosoly és részvét éltet.

Föl-fölállok, botladozva mindig újra indulok,
mint aki *titkon* azt reméli: éteri gyolcsokba göngyölítve
kapor-mennyországba röpítik gyámolító angyalok.

De még *jó* itt, ebben a *hűlő*, őszi napsütésben.

Csendélet

Érik a csönd. Már majdnem koppan.
Pók álmodik bérelt sarokban –

zümmögést dajkál, szöszmötöl,
hangol kín-zenét, le-föl.

Lomha vekker. Alvadó szagok.
Lavórban marjult abroszok,

sikálva mind a forró, sima vassal.
Lincselte ajtó. Hal-síkos asztal.

Maszatos irka. Morzsa vánszorog –
Sziszfosz-hangya oszt, szoroz.

Konzervnyitó. Banánroncs. Só. Kapor.
Reszelt grafit. Alszik s altat a por.

Cincogó kiskanál a földön.
Kékül a csönd, de hang csak nem jön.

A szörpön hullafolt-penész. Saláta.
„A kést tegyétek helyére éjszakára.”

Idill

Gubbasztó vánkosok. Lágy,
rostos őszbe oltott hattyúk.
(Reng a föld. Csak reng a föld.
Járnak a vérhabos dugattyúk.)

Szellemidézés

Igaz lehet?
 Hát tényleg megtörténhet ez?
 Vagy megint a *hűség* képzelet mutatványa, viruló
 életkedvet fakasztó
bátor étkekre kiehült bendő s szikrázó fogsor képzelete?
 Valóságos álom, álomi valóság; az *őrség* kettős sorfalát
 becsülve,
 előttük reng e csengő porcelánon fél kiló kocsonya s rőfög
 durcásan téged-kérlelőn,
 a lusta fülporc benne kétked ingadozva, nem vágy akárkibe,
 csak téged áhít, szent pogány –

ne légy *hitetlen* (bogoztál bugyrosabb csomót is); az asztalt
 már körbeállták
 cserzett vagányok, öblös-torkú vén-fiúk, rogyant, de így is
 túl heves titánok,
 még sincs hajlamuk csipetnyi csínytevésre se, kerüli
 mindahányt most borsos tréfa szelleme,
 kiégett, csorba gyászhang, tülöksírám, mi néha *fölszáll*
 bukdosva csúnya kedvvel,
 ha pendítik rezes hangszálukat.
 Betelt a mindörökké zengő életélvezet szemükben,
 hiába csillog roppant távlatok, úrbéli látomások olthatatlan-
 szomjú lángja tekintetükben –
 hamuba dermedt visszfény csak mindez, holt idő.
 Hallgatnak a csillagközi állomás *rejtett* zugában,
 s néznek merőn átal az ablakon, már szinte gyűlölettel egy-
 irányba:
 amerről jönni szoktál,
 Berda József.

Létramacska

(*Ikervers*)

Mintha minden csontja össze lenne törve,
 s fekete rongycsomóként a tetőre dobva, utolsó erejével a
 létra alsó fokát szerelmesen átölelte volna; fejét félrehajtva,
 az október-végi napsütésbe ájult.
 Üszkös parázként is világít szomorúsága. Elmúlt sanyarú
 soványsága,
 pokollá gyulladt nyártól taglózott kedve, örökös
 szomjúsága,
 s a csipát növesztő pornak rémuralma. Elmúltak a vad
 csaták is,

önvédő ordítások – gerjedt kanok, kik fél fülét lecsapták-
rágták;
már békén hagyják. De lüktet olykor, forrong minden emlék
(sorsának valahány égető puzzle-bélyege), s egyetlen képpé
rajzolódik,
az üldözésnek lehetne örökre vége; többé ne rúgjanak
beléje,
méltón etessék, dorombolását s kedvét keressék, törékeny
álmát
ne vegyék viccnek, cicának hívják, ne *Siccnek*, s hogy a
béke meleg öblét
áhítja egyre, apadjon összes keserve; kérve kéri
hangtalan sírva.

* * *

Méghogy minden csontja törve...
de ciccants csak halkan; világ-lebíró eledel reményében
egy titkos szerkezet a holt bundát működésbe hozza,
helyből
fölröpíti, s rajongva csúszván a bádagon sítalp nélkül is,
átvillámlik onnét a téglafalra. Kilőtt horgonyként zuhan,
szemét ha vennék se gyúrne le gyorsabban távot.
– Gazdikám, hol hát a dús falat? Szorozva végtelen...
Farka fölmered, akár a skorpióé. Több nap mint kolbász, az
áldott fény
nem fenéki tejfel. Becsapták: emberre lehetne mérges?
Ténfereg,
falazva önmagának – szende ábránddal hunyorogva a
csillogó barna
ajtót nézdeli, de mire gondol; tudja jóég. Nincsen ez
rendjén; ezt
tudatni fogja, *ejti* módját – függönyt koszol, a zsenge
vesszőt
széthasítja, szunyoghybandik hálóját tépdesi. S gyanútlan
éjjel,
egyszer, oly neszt komponál... Bosszúból kinő fél füle.
(Majd az is enni kér.)
Szívósan érleli a szemében lakó gyöngédsárga lángot.
S egy szép napon szelíden fölgyújtja a házat.

Mama meséi

Mamának hívtuk feleségem anyját,
ki nékem már csak mennyei anyósom...
(Hisz' másutt lenni teljes képtelenség,
hol földi poklot grízes, szüzi hó nyom.)

De néha suttog, s erőre kapván, zeng
rekedtes hangján hús-vér történeteket.
Mert mesélni is tudott! Hallgatni én.
S mi megtörtént, bíz' meg is történhetett.

Szeress kicsit megint, frissítsd föl elmém,
vess való-magot belém, drága mam –
a puszta vázat majd belombosítom.
Súgj, s fülelj rám – hú túlvilág ha van...

„Végállomás: Auschwitz”

Fényképfelvétel (Somogy, 2000/2.)

Várady

Szabolcsnak

Mégiscsak bűnös ez az öregasszony is. Hiába takargatja egymásra tett kézzel ölét, *néhai* rést a végtelenre, hatágú csillagával hiába próbálja palástolni vétkes szívverését. Bűnös, mert mohón belefalt a hideg libasültbe, s *titkon* szellentgetett a stelázi előtt, mikor tekintete végigsiklott a befötteken. Bűnös, bűnös. Hiába is tagadná. Ahogy néz, nyilvánvaló: Ő az, Ő, aki összeégetett palacsintasütővel fenyegette a sárga kislibákat, szanaszét-szaggatta tüskés ággal az álmodozva bóklászó októberi szellőket, pengeéles körömmel kibelezte az eget.

– Hajrá Taknyos!, kiáltotta lelkesen mikor a kutya szenvedéllyel rázta a görényt.

Nézzetek csak rá: hát nem megérdemli büntetését?
Hát nem földi- s túlvilági pokolra termett??

S még miket forgatott fejében! Méghogy önéki is joga volt pöttöm gyermekként békésen szunyókálni a *mama* lüktető halmain!

Hát nem hallotta, hogy a nevetségesen siránkozó szúnyog *velőtrázón* szirénázta a jövőendő vést?

S hogy ő eztán köpni fog Hitlerre. S tán, hogy következő születése előtt tárgyalni fog a Magasságossal, ha kell; könyörög összekulcsolt, rázkódó kézzel, ha kell; könyörög térden állva, simogatva a Mindenható vásott bakancsát – fontolja meg, ne rúgja félre meggondolatlan. Ne teremtse zsidónak soha többé.

S ha lehet: embernek se.

Októberi égetés

Füst Milán emlékére

Rothadt, tetves levél, megöszült széna, nyers-ganés fű,
haltoboz és száraz ágak: mind összesúgtak.
Tervükhöz kerítvén lusta emberállatot, a jó-ég tudja csak
miféle trükkel, telepátiával, titok-takarta
sandasággal; kezébe adtak egynéhány ormótlan, ősi *szert*.
De mindezen felül hozattak véle egy kiskanálnyi csípős
lángot is.

Villámgyorsan szórta magját, újra szárba szökken, s
körbefonta hulló levélsereggel a máglya alját
s oldalát a *lázás díszparéj*.

Szagot fogott a környék, a kertek mozgolódni kezdtek.
Fázósan gubbaszkodott, lejjebb ereszkedett az ég – a
tűztoronyra dőlt az őszi délután.

Biz', a tűztoronynak díszes társasága, külön-külön heverték
holtra válva, rájuk se pislogott

bolyongó fénylidérc, de most, de most, halomba
hordva s megvadítva ördögöktől csent
selyemmel, hogy virítanak! – nyüszítve fűtik,
sziszegve szítják önmaguk, nedvük csepeg
akár a zsír és fölforr, rögtön párolog, kénsárga fátyla
leng hevüknek.

Sóvár, komisz, görcs-rángatott akácok lombja lebben,
melengetik s emelgetik serényen,

hussra-készen szárnyaik, de visszakontráz konok röghöz
kötött gyökérzetüknek halk

szitokszava – hát inkább maradnak.

Vesztett parázs süti a földet, a hó mint szájról-szájra terjedő
reménység, hajszalerekbe gyűl

s továbbzsibong, rezzentve bokrok alját átnyúl a lenti
térnek mindahány zugába – *orcátlan*

lázító: most márvány sírkövekbe költözik, hályogos
tükrükön gyöngyök rügyeznek,

magukba *zsibbasztva* a szerteszéjjel rajzó áramot, a
jég előbb *kihűl* belőlük, majd párologva,
szárazon tovább melegszenek.

Zsenge holtak nyirkos talpa szárad.

Egész kiserdő gyűl s ólálkodik az izzó fészek búvkörében
(ám ezüst sítalpakon elsiklik pár

tekintet, csigák *pucolnak gyorsan* új földrész felé, s a
tapsos lepke is megfarolván más irányt

veszen), s mint szél-sodorta nyers suhángok, szintúgy csoportba gyűlnek emberpalánták –

a láng lobog szemükben, megannyi hullámzó rókafej.
S hogy láthatatlan jelre, *felezzén, harmadolván* mind a perceket, gyorsuló ütemben hűvösödni kezd,

az alkony szétterül és egyre-inkább elsötétül szilvakékje; úgy egyre inkább fényesedni kezd –

hoznak még, megpúpozva lompos, tág talicskát hármat is, omlós avart, lefojtva puffedt

pikkelyekkel veres zsarátnokot – egyszerre kásás áradatban ömölni kezd a füst, gipszpor-

fellegetben egymásba játszik torlódó bálnacsordák, s tusázó, hordó-fejű vad bölények

folyton változó alakja.

Mindeközben, a *tonnás* némasággal omló tornyok árnyékában hatalmas, s egyre vész-jóslóbban

hízó tisztásként ezüstsín, tüskés csönd vajúdik – előzve mindezt, a meghitt zajoknak

lágyan csomózott szöttesébe miféle karmos csönd-szilánk akadt? Mely pillanat szegezte

mérgezett nyilat a békés alkonyatnak rejtező zugába?

Gulliver talpa *döndítette* csönd, ám e csöndben acélfonál rezeg, feszítve. S szívósan nyúlik: s

rezeg még ekkor is.

Visszhangzik *szinte* hallhatatlan gúnykacaj, valószerűtlen-éles fénysikoly.

S mikor a szál már épp szakadna: öblösödni kezd a hang, panaszos, nyújtott bűgás hallatszik

messziről, mint rég süllyedt hajóról tompa kürtszó,

letakart tengerfenékről.

S a lomha, fölfúvódott, túlvilág-fakó, hideg habok fölött szirének rajzanak.

Mert bugyborog a víz, lefojthatatlan áradatban fölszakad, átfordul sokszor önmagán, hiába

öblögetve

mégis, emészthetetlen forgatá a szörnyűséges-hallgatag legenda szennyesét, csomókba gyűlt

sötétvörös és *faggyú-zöld*, szalonnás, bűzlő

rétegekben fölbukó penészes váladékát;

rázkódva öklend lent egy zúzos miriggyel telt gyomor,

évszázadonként egyszer

hánytorog –

egy éles csattanás: durrogva ég a sün, *füstszerű* lelke

jóteknő írként száll a rég kihűlt,

mindegyre fázósan kandikáló csillagok *nyomára*.

Rám nézett, visszaköszönt

Akkor már túl volt minden aszfalt-betyárkodáson, a bitument is átütő búzatenger többszöri aratásán...

Egy közönyösen-égető nyári délután láttam őt utoljára. A szomorúságnak van kiterjedése – ez már csak halálos egykedvűség volt,

a *lelketlen* testet valójában a vásott, gyér ruházat tartotta egyben –

szántván a sarkkör homokdűnéit, a nem létező sivatagi pingvinek valóságosabbak voltak.

Az út közepén vonult kutyájával, *rám nézett, visszaköszönt*, de ment tovább lehajtott fejjel, talán utolsó üveg boráért a közértbe.

Ha még elhagyatott lehetett volna!

Mikor a kísérő árnyék már fegyörnek sem jó: akkor simogatni tekintettel bársonyos

moha-buksikat? Alátartani tenyerét egy levél hegyéről csöppenni készülő bogárnak?

Mikor a gondolatnak már nincs delejes tere, reménység-aurája: akkor fölfülelni az

avarban mocorgó zajra, s *látni* egy fénytű árnyék-fokán átsurranó karcsú gyíkot?

Nyílt titok volt: elorozták találmányát,

s valójában akkor bomlott meg kitűnő elméje.

Hogy mindez után szeszt, ebet és fülig-mosolygó, szikrázó kaszát tűrt csak maga mellett;

igazán reális mánia volt, bár ha mindjobban el is hatalmasodott rajta.

Villogott kezében

Félholt bocskorok, s piruló fánkok illata...

Hogy zengett s zeng még *ma* is műhelye!

Hányszor elnéztem, s gondoltam: ezüst fogatocska –

háromlábú suszterszék a bak, a *pangli* kocsija,

lábszj-gyeplőbe fogva kocogtak, meg-megiramodva hamis lovai, az évek.

S hogy mi az ezüst? – hát a zengés, szerszámok muzsikája, sok-sok pót-kéz csillogása.

Hajlított csőrű fogója táncolt, villogott kezében mint a kifogott csuka,

harapott is néha az istenadta, behúzott szárnyakkal mézszívó madárként zuhant,

siklott a hosszú-hegyű ár, s a többi is, mind élőlényként.

Ragyogott a szoba. Pince sarka. Konyha. Műhelyei.

Ötödik álom

Hangárszerű betoncsarnok, döbbenet-magas.

Páros vasajtó: egy meghajszolt zsiráfcsorda játszva betékozolhatna rajta.

E méretekhez szabott polcokon, olajos faládákban a szerszámok.

Egyedül vagyok, közepén a *reccsenésig tátott arénának*.

Az *elidegenedést* növeli a neonlámpák túl-éles fénye. Az az érzésem, hogy késő lenne bármelyik sarok felé is elindulnom, akár csak egyetlen *otthonos sut* felé nézmem.

„Itt, kérem szépen, műtét lesz.” – bármennyire is meglepődnék e hangszórával *aláhúzott* tárgyilagossággal bejelentésen; valójában nincsen másféle hangulat.

Halkan *köszön be* Spielberg halálmadara, a szirénának, köszörülésnek és a bugyborékolásnak

oly elegye, amelytől nem gondol verőfényes rózsakertre az ember. Mielőtt zsidbadt *ámulattal*

kimondanám azt a szót, hogy „fémkakas”, már tíz-tizenöt méter hosszú, iksz-rácsos,

behúzható-nyújtható alumíniumnyakon, mely minden irányban tájékozódik, piros, tarajos

bukósisak leng fölöttem – a *szkinhede*s fedezékből csillanó fémcső hegyezi magát a cél felé.

Eléggé magasról indít, fölerősödik a hangja, de esze ágában sincs kukorékolni; csicsereg

csikorogva,

mintha apró kavicsokat csörgetne csökevényes szaru-fogsorával, s a ládákból szép nyugodtan

emelgeti ki a szerszámokat. Teszi a *helyükre? Rendet rak?*

Lelke van ennek a robotnak, figyelem

tiszteletudón, nem illene téblábolnom, azt hiszem.

Nocsak: el-elejt pár *kisebb* mütyürt. „*Vak ez*”, ám nem szédítem. Nem is kell;

ruganyosan előrevágódik, meglékel egy ládát. Ízlik a szabadság, önállósítja magát, csapdos,

csapong,

üt, vág, tör, zúz. Gurgulázik fejhargon minden kaland előtt.

Még mindig eléggé magasan *hordja*

a fejét, azért belemar ritkán az alsóbb emeletetekbe is:

tudtam, hogy ez lesz a vége, nem

lankad, épp

ellenkezőleg.

Sandítok *gyáván*, fordítom óvatosan a fejem: merre lehetne

a kapcsoló.

Nem értem miért nincsen kapcsoló, kezdenék dühös lenni,
ha mernék.

A süllyedő kilengések huzata *fúdogálja* hajam, arcom.

Ebben nincs semmi érdemem: összepréselem ajkaim, ha

kell, a pillantásommal gyilkolok,

azért is védekezni fogok, elő a fifikával!, „és ugrálok cikk-
cakkban míg meg-nem hülyül,

és szétverem a fejét!”

Megszűnik a hang, eltűnik a kép.

Fontos dolga van

Faludy Györgynek

Holt udvar – a borzas tájra ejtett
hosszú utca-lasszó szűk hurokja;
kis öblű tér, hol kutyát ha úznek
harapni fog, vagy, szokása foglya,

vizelni sűrűn, vonítva szívből.

Holdáradásban illó verseket

hunyt szemmel nem halásznak itt, e torz
porondra égi cinóber se vet

lidérces csóvát rőt fekély gyanánt.

Ám most még csak nappal, késő reggel –

egy szegletében csupasz helyiség,

zugában ágy, bő aranykerettel;

beszúr a Nap, bár jobbára csikland,

ciróka-kéjjel orrlikát az ágy-

lakónak bőven ecsetelgeti.

Tüsszent s föl-ül. Visszhangja álma lágy

emlékének orcáján szétterül,

mint bízó kezdet írja, boldogan,

a még-akármi-is-lehet *daca*.

Serénykedik, hisz fontos dolga van,

nyelvével csettint, előtt', s utána,

duplán jár a hála; Jó Hubertus

Doktorát áldja illedelmesen,

s már füstöl, ajtót zár, zsong a virtus,

lelkében üdvös méhraj muzsikál,

agyában édenférgek tenyésznek,

melyek fertőznek, előnyére mind.

Szétzilálhatatlan ős-egésznek

szerves alkatrészeként mozogva,
a létezés zsákján ő most a folt.
Vigadva surran, alig-neszezve
siklik tova. (Oly könnyen talpagolt,

már majd' lebegve, boldog-súlytalan.
Ki tudná megmondani azt: hova?
A kozmosz hímporától csillogott –
örökké útközben volt otthona.)

Minden út

Fölmagzó, sercegő szárú füvet kaszálok munkahelyemen, a
szomszédban temető, élő-é avagy
holt aki *átszól*, „még egyszer elmegyek Rómába,
aztán *kakukk*.” Mosolyt gyártok rögvest,
lehet, csak *belül*, lehet, csak szemeim derülnek, de
Róma *nyomán* azonnal fény fakad, a
szűk utcákon, *ide-látszik*, villódzva zsibong ezer és
ezer pici gömb. És a *kakukk* is megnyitja
egyszerre mind az áradni vágyó érett sugarak kapuit,
fény-telt levelekkel lélegző, lüktető
ligetet hasít a nyilálló madár, hallom surranását, hahó
kakukk!, s már el is tűnik az
árnyékosban, „Száll a kakukk fészkére.”

Az örökké tette-kész, ingázó kasza mintha máris sokallná a
szerény idillt, *érezem*, azt lesi csak,
mint szisszenhetne lábamba.

Vonzás

Kénsárga füst a lilán fölizzó könnyű téli alkonyatban.

Belésápad, ám lassan ömlő kékes-barna árnyalatba rejtezik,
úgy vonzza a boltív-óceánnak színeváltozása,
s a sűrűdő, egyre csillóbban pulzáló,
moccanatlan figyelő raj.
Oly erős a hívás; szellemtestét elbocsátva, a térben
szétteríti.

A gyér lombú fa hálóját a *fönti* éjben megmeríti.

Ha sok már

Holnapra fagyot ígérnek –
igaz lehet: pár mély lélegzetvétel után már *látszik* az ezüst
érrendszer,
melyen, mégis, surrogva áramol a vér.

S majd mohó szemekkel isszuk a fölöttünk úszó sötét
parabola vak fényeit.
Minden kísértet-járás tompa kondulása nyomán méltán
hihetjük: *mi* is létezőnk.

A naponta *beteljesülő* színek, *most*, hullásuk előtt transzba
esnek.
Fölötte a mosdó pokol *kékje* érik;
a *süllyedő* tető fojtott vöröse mint Lucifer éledő
zsarátnoka, csillog, horzsolt-rozsdaszín hasát süti a hold,
csobbanás nélkül, hosszasan merül a hanyatt úszó pikkelyes
cet.

Ha sok már a falakon is átszivárgó, vezényelt mérgezésből,
mit a tovább taglózó
nagy téli esőzések sem moshatnak el; akárha biztatón
megintene, józanodjunk végre,
meglátogat bennünket egy-egy tiszta-friss ajándék-
alkonyat. Észrevesszük-e?

S hogy szinte észrevétlen-könnyű testtel már az emelkedő
átlón *siklunk*
a Sarkcsillagig kirakott kúpcserép-ösvényen...

S *itt lent*, minden egyes elvetett mag sorrendjében, amint
léptünk *hull* szemenként,
a befejezhetetlen, egyirányú skálán haladva,
a szédítő végtelen mégiscsak élénk pereg?

Intő

Verset készültem írni, először a papír távolodott sietve
tőlem, majd, miközben utána
kaptam, hirtelen-kihulló fehér fényű csontként a toll is,
mindez néma évszakok után.
Mit jelentsen ez? Az égvilágon semmit nem jelent, egy
változat a számlálhatatlan
áradatból. Vers helyetti vers. Ékezet egy mindörökké
megíratlan versen – villan a

vége-soha-nincs-hal másik pikkelye. S a mindegyre
gyöngéden figyelmező,
gyomorra húzódó kétség: intés, *mégiscsak* intő jel? Biztató,
borús?

Derítő, tiszta fagy

„Sose voltam tisztaságmániás.”
Itt minden kosz, a kozmosz távlatából látva, meg van áldva
– gazdájuk elégedett.
Derékalját fényes hurkákká sodorta az idő, fölkel, lefekszik,
tél, nyár, tűz, víz, kinéz, *belát*,
ez már az e-világ, ez még a túlvilág, mindegy is.
„Hetente egyszer megyek boltba, örökké-lejtős utamon a
látás kegyelme ráadás, az ezerszer
ismerős környék kimeríthetetlen mondat, mindig új és
új sorrendben beszél nekem,
olykor épp csak sétál a tekintet, máskor csapongva
csúszkál, de fölmerülnek sosem-
látott részletek, nem léphetsz kétszer ugyanabba a
tájba. Gondolhatnak ránk, megvont
szavúakra néha a költők; hozzánk a kristálytisza,
megvakult semminden kegyes
közönnyel úgy ír verseket: nem nógál sajtó
készítéssel
visszamondani, elég ha nyitva van szemünk, nincs
letisztultabb nyelv a kimondhatatlannál.
Nemritkán könnyezem, pedig csak kopott padokat,
hétköznapi eget, lerobbant kézilabdapályát
s hitehagyott lombokat látok, mindezt mégis szelíd, átható
fénybe vonja már végtelen otthonra
vágyó negatívom.”
A jótékony félhomályban porból szőtt öltönyök lebegnek
s zizegő cigaretták lelkében pácolt gyógyszeres-dobozok.
Nyitott üvegek csuklanak,
dohos aljukon visszaszökődő lidércek kékes fénye vibrál,
ijesztő, rosszcsont lények lélekvillanásai.
„Látom, éhes vagy, kérsz egy kis barackpálinkát? Szent
hely ez: a Nyolcadik Magasság, rögtön a
hetedik menny után, bár süvöltő angyalok se nagyon
lengnek erre, madár is ritkán kaszál,
égig érő füvek nem itt nőnek – a kezeim kacskák, de a
reflexem jó, múltkor berántottam a
botommal egy tékozló rigót s kérve-kértem, úgy
füttyüljön, ahogy én táncolok.”
Elhallgat. Lehajtja fejét. Fölnéz: „ha kívánsz egy kis havat
hozzá a hűtőből... Ne menj még...”
Kiegyenesedik, előregöbül, épp-csak megrántva vállait

rugaszkodik, s behúzott szárnyakkal a
konyhába siklik, nagy úr a levegőben, hallom, ahogy
landol, tányér törik.
Maglehet, már pingvin képében pincérkedik totyogva.

Lángot gyújt – a gáztűzhelyen romolhatatlanná szikkadt
hordalék izzik,
kedvelt szórakozása ez, egészen átszellemül, a létezés
romolhatatlan visszfénye rajta.
Nevet: „a lehangulatosabb napszállatkor, ha odakünn
derítő, tiszta fagy van, akkor aztán vetít
a tüzecke valóságos látomást; emberek állják körül
kezüket dörzsölgetve, egy zsírfoltos
papírzacskóból pogácsát huzigálnak, s ha hiszed, ha
nem, az apró kortyok muzsikálva
gurulnak le a torkon. És toporgunk, toporgunk...”
Matat, s nevet, nevet. „egy kis pancs, tegnap hozta a
lányom – lebeszél rólam harmincezret,
most azon agyalok, visszakérjem- e, van elég baja,
egészségedre.”

Körré mélyül

„Fönn, fönn a fagy baltája villog,”

József Attila

Fénysíkos, szűz sánc az égbolt.
A fagy mozgó cinkost lel hamar –
éhes fűrész közelít sunyítva,
mohón, hersegve deres háncsba mar.

Egyszerű gép szór tüzes szilánkot.
A fölizzó fátyol gyorsan fakul,
röpke, csillogó tiszavirág-rajzás,
aranyhomok-ikra odvas hóra hull.

Fogazott penge siklik a fában,
ráspolyos vonó *ide s tova* jár,
elnehezült tuskó koppan lenn tompán,
körré mélyül, teljes a hiány.

S bár láng nyílik *valónál szebben*,
meghitt jövőkép, lakható meleg
(a képzeletnél nincs földhözragadtabb):
fojtogatnak, gyilkolnak *Új Heródések*.

Kétezzertizennégy április kilencedike, húsz óra, helyzetjelentés

Ez a szín...

Kell lennie egy műhelynek, hol e vegyület (végsőkéig fegyelmezett düh sápadt heroizmusa) kamilla-sárga s pokol-vörös ötvözetéből párolódik (ütköztetvén, csak a gondolattól már, a kétféle mélység szikrákat szórna.) Valahol, nem apadó s nem is növekvő tömbben narancsbél- s friss-marhahússzín kristályokból épült parázshegy áll; kik táplálják, *s mily töretlen hittel, s fékezhetetlen energiával,* azt tudni nem lehet, és sejteni is: leginkább talán...

S van egy göcsörtös, szűk, irtózatoss-hosszú barlangrendszer, hurkás őshüllő hült helye: ezen át az energiát, hogy ez a megtartó delejjel-telt hűtsön...
Hogy ez a Szín.
Ez a vért-izzító jeges *tisztaság*.

Mint egy takarékra-csavart, nyitva felejtett tartálycsőből a megfestett gáz, már-már derűsen, folyik a füst, mintha mi sem történt volna...

Fönn, a felleg-hiányos lópvidéken egy szakadt aorta-szálka szürke villáma – a fal fölé futó farúd megül a még derengő halhús-homályban.

Ó, szentséges, lassú pokolra-szállás.
Komor görögtűz hozzá a díszlet; a faltetőn borostyánlevelek reszketnek feketén.

Az ég bealkonyult. S mégis világosult:

a fal, a falak tövében, a falak-mögöttben egy *koromszín-barnába* süllyedő ország a láttató kontraszt.

Téli késő-éj

Borbély Szilárd

emlékére

És sehol egy nyílás.
Kettős lepel, az ívelt halom méhében bálnabőr burok,
elvarrt, függő sötétség mélyén hályog-sárga karcolás,
mindez nem látható, valami különösképp lüktet,
és mindez nem is hallható: a döbrent, ritka dobbanások.
Csak úrcsönd néma árnyékai, csak lassú-lassú vízmosás,
mindegyre mégis öblösödve – elsodort dombuszály hallgat.

Túlérett hamu borzong, legbelső pikkelyén a visszatartott
hajnal
fagyláza pírlik.

És megnyílik az éj, a végtelen kitágul.
Erős a hívás, ibolyántúli szisszenés a nyomvonal;
a szintetikus faliórába (mely irányból, követhetetlen) téli
holdtöltekor
szirének pezsegnek – egy tömzsi pillanat tán épp kitelhet,
oly gyors a rajzás. Meg sem pisszennek,
ám lakhelyük már-már csengve hulló vízcseppek, izzó
rostokkal erezett
planéták hangján üzen.
S minden *cseppben* egy-egy Odüsszeusz kiált némán,
kimeredt
késő-szemekkel.
A végső pillanatban érkező megvilágosodás átadhatatlan –
lidércezen visszhangzó másodpercek folynak el a
mosogatóban.

Ha a fagy, a holdtölte, és a kozmosz-távlat
szentháromságának jelenésekor,
már jóideje gyanútlan-ébren az ágyon arra fülel föl az
ember,
hogya a lakásban élő titkolt lény hangulata megváltozik,
az örök-refrénű tiktak-próza, melyet mindeddig szabatos
ütemben, fáradhatatlan
vissza-mondott, sejtelmes-elvágyódó dallamba siklik át;
hajlamos azt hinni:
talán korábban kellene eztán befűteni,
jobb' szereti a jámbor gép is a meleget,
jobb langyos kérgű falon élni,
kitartó, meg-megbicsakló békességben rostálva a vége-
nincs-álmot.
A hűlő *talajtól* megfázik szívverése, félrevert,
s oly mélységek hasadnak benne; nem lesz visszatérés.

Hullsz már rég, mire észreveszed, a zuhanás altat, áltat.
Pokoli lassan kezd gyorsulni, s ép eszeddel falat fel.

Tavaszi, örök tavasz

Ki behúzott szárnyal, ki biciklivel;
 varjak szállingóznak a márciusi napsütésben.
 Utóbbiak *dualitása* olybá tűnik, mintha a komótosan forgó
 pedálok
 működtetnék a jó madarakat – ahová szállnak, oda nincs
 sietség.
 S fordulván vissza a parányi térről, hol a könnyű
 lélekharang ezüstös, vékony hangja
 nehéz szívverésükkel néha összekondult, szintúgy nem
 tapossák habosra a fényt,
 egy közülük, valaki szüntelen csodaváró, félre-félrehajtott
 fejjel,
 vétlen ajándékként nézdeli inkább a küllők-metélte
 sugarakat,
 mennyi csillogó cirokseprőt lehetne ennyiből készíteni,
 gondolja,
 azt is visszafogott-*halkan*, *nincs* ideje a belső
 kegyeletsértésnek sem,
 ám halvány mosollyal látja mégis a gyalogutak mentén
 ingázó
 kezes *szerszámokat*..., s hogy mi lehet az; a halk derű
 nyomán indulva,
 más, kíváncsi fürkészek is messzire néznek,
 látván látva ők is a tiszta ösvényeket.

Így közlekedik hát a szelíd madár-népség –
 és aki kalapot fog, esetleg sapkát, vagy hajában-főtt frizurát
 (igazítva és köszönve)
 kormány helyett, *most* ők is békességgel szemlélik a lassan
 úszó tájat, s a tájnak
 meg-megvillanó pikkelyeit; egy, már lázadó bokrot, egy
 égre lobbanó mandulafát...
 Jövő időben nyíló virágainak illatát érzik,
 mely magába oldja a ravatalok elnehezült, ódon szagát.
 Öntudatlan mozognak ujjaik, bizsereg markuk, s csikland
 nyelvük hegye:
 mint az örök magvetőknek, kiknek a hintett *gyöngyök* mellé
 egy-egy csepp nyáluk is
elhull olykor a sűrűn foganó anyaföldbe.

Hisz (száz szó is csak *egy*), végtére rokonság ő is; nem
 futkos tiszteletlen,
 mint kit az arany csőr ármánya rángat –
 részvétellel hajolgat, s nem a szent magokért,
 bár vékonyabbja férget ha ki nem hagy is néha a
 feketeirigó...

Sarlósfecske

Azt mondják: nem is vagyok fecske, még csak rokona se
Füstiéknek, Molnáréknak.
Nem is vesznek komolyan... Csudába a füstöslisztesekkel,
mit bánom én! – földszín ruhámban
örök-ünneplőben érzem magam.
S hogy sarlózni sem tudok? Nem mondom,
lesakterolhatnám, főleg sarki házaknál, az árokperti
füvet; de oly gyönyörű sarlóformájú, kitárt szárnyam
íve ha röpködök, többet ér az
minden sarlózásnál, én mondom.
Magas házak ereszeről kicsi bombaként, hirtelen hullok, de
nem robbanok ám.
A vízről meg úgy pattanok vissza mint a *pinty*! Ki igazából
sarlósfecske...
S nékem a vihar is csak egy zsákba-tömött indulat, el-nem
sodor,
épphogy meglegyinti begyem, sűrűjébe nem megyek,
okosan körbepülöm;
tangózzon mással, ha akad oly vevő.
Rövidtávon a gepárd liheg *nyomomban*, hamar hagyom őt
is. Ám a golyó gyors és sunyi:
mi dolgom véle? Róla ne is álmodjatok.

A földön suta, lankás göröngy vagyok, járni sem tudok. Az
ég porondján miket művelek! –
tán védőháló sem kell nekem.
Torokzacskómban apró rovarok garmadája szunnyad,
boldogok, hogy halálukkal éltethetik málé, táti fiókáim.

Felhők felett éjszakázom, lebegve az áramló levegőn, sűrűn
bóbiskolva.
Olykor zizerkélő repülő bosszant, szívem szerint szólnék is
a pilótának:
följebb egy alagúttal, hékás!

Tudom, ti is szeretnétek legalább egy éjszakára sarlósfecske
lenni,
persze csöpp emberésszel csőrös, tollas buksitokban –
jó langyos levegőn lebegni!

Tágra nyílt szemekkel húznátok a lóbórt egész éjszaka, az
biztos.

Szelíd patakká csendesül

(Simek Valéria

válogatott verseinek olvasása közben)

*Látom, ahogy még most is a padlóra térdepelsz áhítattal,
mozdulataid szertartásosak –
a kályha előtt kuporogva végzed az ősi rítust, csendben.
Zömök rostélyához közel emeled arcod,
a meggypirosan izzó fa kérgét hálózó, fekete ráncokat
áldod.*

*A csorba késsel bele-beleszúrsz a szunyókáló, marásra s
örök lázadásra-kész lénybe,
elégült mosollyal szemléled ahogy, idegéhez érve, szikrákat
szórva szitkozódik,
ám villámgyors vagy az önvédelemben ha feléd prüszköl
pár csillagot...
Eltűnődsz: az ajtót visszacsukd, vagy újra-szítsd a
lelkesülni vágyó lángot.*

*Felhevült arcod. Visszaülsz a székre. Nyugalomra vágysz,
szorgos munkálkodás utáni boldog fáradtságra.*

*Ha kerülgetnek rettenthetetlen démonok, elviselned oly
nehéz.
Békét szeretnél, minden-áron békét.*

*Bár mosolyra-készen mindig; olykor lefele görbül szájad
íve,
már-már kérlelhetetlen *harcra* készen...
Félelemmel csodálkozol: az életet meg-nem értheted.
Szinte hihetetlen, de mindig is éltél, s élni fogsz...
Végtelen ősök bonyolítanak, egyszerűsítenek.
Szüntelen reménykedel: mi megtartott eddig, nem csak
merő szerencse –
a vágyott ritmus hányszor megbicsaklik mégis.*

*S ember-gyújtotta tűz sem mindig létezett.
Hallgatod a lobogást, a kétségek zuhogó árja szelíd patakka
csendesül benned.*

Úgy szűkült

*Sajgó sebekre vágyott, sózott dendritekre
(szított sziporkák izzították idegvégeit),
lassú lobbal terjedő parázs-fekélyre
mit szűz marásként ikrás dér hevít.*

*Szája kék heg, mit villám se tép fel.
Szeme lakatlan bolygó, leölt-árva táj.
Egy fényes gesztenyét szorított kezében.
Úgy szűkült; fojtotta levarrt láthatár.*

Takarítás, kamra-télvég

Konduló árnyak. Zacskós angyalpor, hideg cement:
kifosztott *rabló*, ásító hűtő melengeti
(spirálok alszanak, tarka babszemekben *kúszva*,
s zápor-vert levelét is, mind, csak ekként lengeti).

Parázsló répa közt holt lepke, zeller, s múmia
(fáslis tükör – hogy mégse hűljön? – tűnt arcot emleget).
A *mélyben* tompa zúgás; karcsú csizmatornyok mellett
mézes-sztráda; légyfogó. Zümmögve száll a nem-lehet.

Mítosz

Majd fennen trónol kő-kimérten,
horgászik vertaranyhalacska-holdat. S ha únja már a
túlfeszített lest,
csíkos sugárzasként megiramodva, mutatja a hazafele-utat.
Most nem tud róla senki, s messze még a hajnal.
Meg-megcsobbanó, serény erecske hátán kétarasznyi árny
suhan,
kíváncsiságtól torzult arcú valaki ha látná is, hihetné;
angolna siklik közel a felszín áramlatához.

Olykor hallható lesz, a sarkcsillagról óvatosan rí,
ne bántson senki élőt, panaszkodik illedelmesen.

Szítani olthatatlan szomját, elillant tócsákba mohón belékap.

Egy március-végre

Mars ki a lusta-szobából az édenkert lugásába,
erjedt vesszeiben csattog a fény madara!
S ennyi a nap *csak*, e méz-teli rév. Nincs vége a télnek.
Csípős alkonyi szél füstszaga marja belém;

fűteni kell, ha az esti lidércek házba húzódnak.
Visszhangzó tereken *mennyei* dallama cseng,
(kályha, te hószínű szörny, mikor ún el az éhség téged?)
fáskamrámm kiapadt – kripta, ha kong üresen.

Anno Dagály

Mert ringott nőneműen, elomlott szétterülve-tárva *elveszejtő*
kellemét a víz,
dajkálva engem is, még akkor *kívül-állót*, sokáig
kóstolatlan, kéjre vágyó sanda
kölyköt; maga a csillapíthatatlan-éhes, édes éden volt már
önmagában. Őscsobbanás,
Ádám és Éva nászának illata, a mindenséggel összejátszó
napfényfolt-ölelkezés.

Nővérem, Klára, először vitt Dagályba, s úgy tűnik, rám
nem jól vigyázva;
„erre pucos, még lehet neked” – a női öltözőbe vitt
gyanútlan. S osontam én
(bár, rémlik, csipetnyit félve; nos, félelmem szörnyethalt
hamar), talpaim gyorsan
s nesztelen úgy váltogatva, akár ha mindig itt múltattam
volna boldog napjaim.

Lábujjaim begyébe’ csöpp szívek dobogtak, s ah, elvesztem
én a rögvestnél is
tán egy hajszál-híján hamarébb. Ez öltöző: nőstényszagot
lehelt. Dagadt a gőz,
alakját folyton váltogatva bujkált, s előbukott, mutatva
dombor bájait. De tág
szememben százszor annyi forma-gőz ellakhatik, soká, ha
épp azon múlik... Robajlott

vastag sugárban dőlve tusvíz, csattanva ömlött lenn a földön
szerteszéjjel –
százszor annyi zömök csobogás; a *lelkem* fölitta volna
mind, kitartón. De mindezek:
csak estje volt az innepeknek. *Csendeskébb lett a környék.*
Vihar előtti? Nem.
A zaj leállt, hatalmas női tompor, dagadva kélt és tűnt a
változékony gőzgomolyban,

mint ölnyi-bő, az óriások földjéről való vesszőkosárban
megkelt tészta, ha
átfordul a forma keretén, s önálló, ám jósolhatatlan
távlatokban élni kezd;
megrengetőzve (gazdája törölközött) miként családi,
mirigyos-buggyos,
rugalmas vánkösök, ha nyál-cseppentő képet látva fejük
dobálva nyögnek rajt’

az álmodók. Épphogy-csak-csorba, hősín zsírral *futtatott* s
lebegtetett kerek
kocsonyatömbként ringott. A sárkánytüdővel fölfújt farban

sötétlő horpadások,
öklömnyi kráterek vágyforraló, tajtékzó táncot jártak,
függetlenül a vággyal
megtömött iker-planéták amúgy is bomlott ritmusától, aléló
mélyükön himbálva

nyelvhegyre-érett lucskos árnyakat. „Ez mind az ujjaim
helye? Eme szentséges
gödrök kapaszkodók isteni csúcsok magaslatára?”, bongott
bennem *öntudatlanul*.
Rembrandt is ámult volna, ecsetjét messzire hajítván. – Nem
maradt előttem
rejtve semmi, a széles hát oldalra fordult (szép ecsém,
hányadán is állunk

egyensúly ügyében?), szédülést okozva lengtek mellei,
lelőgtak köldökig, mégis
tömött, vérbő-feszés luftballon-tőgyei, ha küklopsz
markolászta volna is,
egy-szemével bandzsít biztosan. Félrevert, súlyos harangok,
hírelve arcom
lángjait. A síkos ösvényt rejtegette göndör drótbozót,
mellkasnyi éjbozont.

Mi lesz velem? Nyakam berozsdált, nem forgott semmiképp
semerre se, bizsergett
mindenem, agyam helyén lágy selymek sikladoztak
sugdolózva, ha nyúznak is,
se vettem volna észre, *elhültem*, el, de messzi volt a
fagyhalál, úgy emlékezem.
Elállt a szívverésem. Anyám! (Nohisz, még ő hiányozék,
„bocsásd meg néki Istenem”,

aggatta volna égre ájtatos tekintetét.) Ha akkor mármég épp
nem ültem; álltam
megnyúlt lópofával. – Utólag gondolom: Klárinak nem tűnt
föl semmi? Vagy oly
hamar lezajlott? Kajánul *meglesett*? Lehet. – Mi lesz a vége
ennek? Maga az Úr
figyelt a *teremtényből*, maga az Úr ráncolta homlokát. De
várt, nem kapkodott,

alkotását mustráltatta még. „Kurva dogma”, füstölögve
mondtam volna *tollba-mondva*,
ha mondhattam volna – „mit bámulsz, taknyos, anyádnak
nincsen puttonya? Maga meg
mért nem szól rá?” „Jól van, megyünk (gyere!), nem kell
úgy kétségbe-esni; kisgyerek.”
Hogy *mást* is mondott volna Klári néném... – Eltűntünk.
Akár a gőzgomoly, fölszívódtunk.

Az útra s dalra-kélt tojásrántotta

Berda József asztalára

Vissza-visszatérő *vándor*, néked nem hazudhatok. Hiába is tagadnám,
éhesebb vagyok, semmint hogy kertelni volna kedvem
testvér: zamatos orrot szédítő
tojásrántotta, enmagad derús ravatala, örökélet meg-
megújuló lankás emlékműve –
nem vagyok méltó tisztelni téged, nincs oly nemes
jellemem. Dicsérlek tehát illő
buzgalommal, áhítatos, vonzódo lényünk narancsszín,
omlós mágnese, zsengetömör
ruganyos kupaca, romlandó-halhatatlan – fogadj kegyedbe.
Hallgasd imám és bízzál mindent reám, gyarló Gyomorra,
én híven rendezém a dolgot, méltó helyed leginkább
bennem leledzik.
Mily másolhatatlan műremek, egyszeri, pótolhatatlan
alkotás vagy te,
ahogy virítasz gőzölögve, már messziről parázslasz a hús,
fehér tálon,
mint nyers, tiprott havon igéző látomás – a *holnapi* rántotta
is csodák csodája
csiklandósra sülve-festve, de nem ugyanaz az éték csábítja
érzékeink.

Cseppenő nyálad sisteregne, várj még, reszkető lélek...
Fokozd a kéjt,
meglásd, türelmed érlel téged is, csikorgó éhed ízesebb
gyümölcsöt ad.
Láss hozzá őszi, dér-ütött, bukó Napot, jeges lidércet...
Hűtsd a gyomrod, igyál előtte is egy korty fertőtlenítő jó-
hideg bort,
hamar-hermonikást – emésztő-szálaid simítják futó ujjai:
kérlek, teríts vendégednek selymes füvet...

Nézd: a sárgálló halomban hogy piroslik a párolt paprika!
S a kellő értelemmel vékony szeletre vágott, nem-túlpírtott
sonka
meghitt garmadája is oly *bensőséges*-bordó.
Vidító zöld hasábok burkát szétfeszíti már a harsogás,
ropogós uborkák készülődnek
ünnepélyesen – csak nem felejtetd őket ecetes lében
megfürösztve?
No, most.
Végtére is, nincs más megoldás, enni kell.
Nyelj hát és légy sorsoddal békülékenyebb, ám túl ne

sajnáld korgó
személyed, láss tisztán. Magad kívánta istened megért,
vigyázz azért, résen legyél, fölcsigázva nyúl tálad felé.

Csámcsogva csettints – ha egymagad vagy. Áldozz a telt
zamatnak,
mégis törd: *kísértő* mértéknek hajlékot adj.

Eszed ne veszd az ízek telhetetlen szorzatával.

Vallomás

id. Kürtösi Mihály emlékére

Orcátlan maszk: elég legyen. Mért sütsz
mint holdvilág a gyors sötétben? –
izzítva- s elfödve valódi lényed
az e-világi, s túlvilági éjben.

Ezt megbocsásd; a versírót nem, sem a
fhars szavallót – mit szerettem Benned?
Talán az *ütött*-kopott szerkezetnél
épebb, megmaradt gerinced?

Hogy működtél mint Esendő Ember, ki
különös tájon bolyongva gyűjtöget?
Hogy maradt még benned csillogó részvét,
égető igazságérzet, s *őrzött* gyűlölet?

Nem tudom, s többé nem is kérdem.
A barátság, miként a szerelem, *oktalan*.
Ajándék (fölösen beérem ennyivel);
épp elég ok ez, *bizonyos ok* ha van.

Hogy lesz majd eztán? Megmondhatom –
most én beszélek, s Te hallgatsz nagyokat...
Hogy lesz majd eztán természetes?;
tanítlak látni, *alkalmi* vakomat:

fényesednek, *látod* (munkád van benne),
szőlőszemeink feszülve gömbölyödnek,
külön kis szív dobog mindahányban,
ritmusát adva csöndes örömödnek.

Mit hülyéskedsz? – tisztán hallom a hangod.
Mit alakoskodsz marék hamu képiben?
Ravasróka-mosolyod látom. Így maradjon,
(megértetted?) minden a régiben.

Zárójeles vers

(Ahogy jó hírt hoznak rendületlen.
Ahogy szorgosan beléd-petéznek.
Ahogy vérszaga van szűzbeszédnek.
Ahogy hullaszaga az egésznek.

Ahogy biflázva gyakorlatoznak.
Ahogy gyurmának néznek, s kőnek.
Ahogy ebből-élünk-megcéloznak.
Ahogy szeretettel fejbe lönek.)

Úgy

Kedvellek, élet. Ahogy kézről
kézre adsz hangulataidnak.
Lelketlen húr vagyok,
eretnek idegszál –
ahányféleképpen szólítasz:
úgy sajdulok.

Negró szonettje

Tetején szögesdrót feszült és nyühetetlen kárpit,
vasvilla, vak kés, gépszíj, ráspoly, ágyúcső.
Növekvő dühvel mindhiába szőttünk belé bármit,
a torz kerítés tövéből kiforrt a bárgyú kő.

A csipkés drót fölött, mint vágy-telt hullám, áttaréjlott
s már pontként ugatta; nincs oly bűn mi el nem évül.
Éhén sodródott vissza, bármily édes volt a légyott.
És a húst is elfogadta, húsége jeléül.

Nyakában lánc és orvos, így szökött meg. Mégse morgott,
arcomba nyalva szikrázó hálánk előlegét –
másnap megöltük. *Szép* halálán huncutul vigyorgott.

Tiportam földjét, át ne törjön veszett lázadása,
„jól van, jövünk mi is utánad”, hűtöttem hevét.
Égette talpam elhátatlan kéjeinek ára.

Safari

Kontra fajnáz,
reménytelen vizeletszag –
megtört, lemondó *vadak* üzenete.

A szomorú ligetesben bizalmatlan őzek galoppja,
bízvást hihetjük pedig: ma sem verték meg őket –
vagy ők tévferegnek s mi iramodunk meg olykor,
tisztas távot biztosítva?
Forgatom fejem, alkalmas pillanatot lesve, de azt hiszem,
nem vagyok eléggé villámgyors, hogy észrevétlen szökjek
át a
körbefutó dróthálón.

Mindvégig hihető volt, hogy mi is be vagyunk kerítve.
Föloldó csapásként ért hát a bizonyágtétel:
a róka szemében égő feneketlen gyűlölet mentette meg ama
napot,
ama kéretlen látogatást, mikor tekintetünk egymásba-siklott.
Igen, igen, ez már valami, bólogattam titokban,
kárörvendőn,
erre az elsőprő őszinteségre világot lehet építeni,
örökké tartó, *nyers*, élhető világot.

Árnyékára dől

Rezes orra borharangnyelv, csizmába-főtt ujjai dundi fehér
lárvák,
bepólyált, rózsás-arcú csecsemők.
„Egy asszony akart *idej*önni, még bajt keverne.”
Meggyesére jól vigyáz, oda se néz, ha friss szelektől forr a
lomb; megered nyála,
arca odvában mint nyákos fióka, nyelve nyúlkal-szédeleg.
Halkan nevetgél, borostás tokája
lankásan hullámszik, ihletetten, dűnnyögve dúdol – „allá-
szálla alvellág-ba” –,
olthatatlan poklára apró kortyokban szabadítja a megváltást.
Zubognak belei, viszket
ó-betűje; szájához kapván két ökle tölcsérét, rejtezővén
áhitatba, *áttéttel trombitál*,
zengvén dicséretét...

Fékezhetetlen káromkodás a kert, lefojtott nemi
összeesküvés –
az édenkertnek lehetett ilyen illata, ha *megtévedt*, bundás
ördög imbolygott benne spiccesen

és fülledt kuplék tiltott *dallamát* füttyölte. (Ilykor mindig előszüremlett egypár pelyhes angyalocska is, letiporva a szívszakítón-sóhajtozó liliomokat.)

Tekintete túlvilág, mosolya még ide húz,
cintányér zizzen, kisüt a Nap.

Zsebre tesz darabka fényt („a végtelen kegyes”)
s árnyékára dől, horkolni elfelejt.

Seperni képtelenség

Van Gogh ecsetjéről lecsusszant emberke jár a hóesésben,
imbolygó ingánál megbízhatóbban, öröklét-korcsmák
meghitt mélyéről hazáig
s viszont: az elunt, kedves otthon felszínéről egy déli-sarki
műhely megállíthatatlan-sürgő
futószalagjához, hol szüntelen csak vörös bor folyik. Vajh,
ki mondhatná meg
igaz lélekkel, melyik szívbélőbb hona?
Könnyű kísértés az útközben.

Csak jár és kél, jövel-megyen nyitott kabátban,
szolgálatkészen máris fizetne, ahogy igyekszik apró
léptekkel,
s lelkesen, sűrűn pipájához kap. Pipája füstje is igazolja,
hogy halaszthatatlan
dolga van: izgatottan repdes.
Hályogon-túli, tiszta látomások zengnek benne,
s minden ember, kivel találkozik, kész csoda. Őszintébb
örömmel Mars-lakók sem
köszönhetnék őt, tudja jól.

Amerre elhalad, az ember áll csak, nézvéen a jámbor jelenést
–
havat seperni képtelenség.

Trikolór

A kanyar túl-csalóka volt,
arccal zuhant az árok lápterébe,
reája hú biciklijé.
Komisz mumusként mása állt elébe,

kit riadt szememben *látott*.
Hófehér széken kék köpenyben éji lélek. –
sanyibácsi – tar álarc – tűrt mint szent ikon,
mereven *élvezte-únta* az egészszet.

Szólni *kívánt* s kukorékolt tagoltan;
arcára szálltunk szűz türülmadárral.
A bácsit nyírjuk. És beretváljuk is.
Ez sarki borbély. Nyilvános felárral.

Lágy, estéli vers

A szőlőhegyről hazáig hosszú volt az út,
s ha *elfáradt*: *lágy* gödrökbe dőlve megpihent.
Nyurga testét a tüdők szárnycsapása rázta,
bársony odvában a vacsoracsillag kikelt.

Mint ló, horkolt, dagasztva taknya rongy-dudáját.
A mennyből is harsogott érte megannyi béka.
Meghitt asztalfénytől kik érte szétnyilalltak:
láttak csodát miként a holdnak buboréka?

Hatodik, szabdalt csendélet

A kopott, mustárszín asztalon földmorzsák –
ahányszor látom, vagy gondolok rá: vajnak illatát érzem
és sárga, fanyar ősz ereszkedik a puha avarra.
Ha el-elfelejttem, emlékeztet foltos gazdagságomra.
A földmorzsákat egyszer mind fölissza vérem;
jó volna akkor e kopott asztal mellett átszenderülni,
a lélek-vadászok mohó serege előtt.

* * *

Pár zúzott mandulahéj. A konok termést, versenyre kélve,
sok madár dicsérte, mindhiába, meg nem nyílt –
ám létezhet, biztosan, oly lény,
ki erős fogsorával a szikkadt gyümölcsöt megőrölte,
s azóta nyakát tekergeti, fontolva beszél;
minden szó előtt, háríthatatlan késztetés, füttyülnie kell.

* * *

És ezüstös olló, zöld fonál, sebhelyes, rózsaszínű krumpli.
Barna kalapács szunyókál –

mellette, csukott faládában több-tucatnyi szög sunyít;
a koromsötétben is zúg, fénylik fejtetőjük...

* * *

Fekvő műanyagpalack. Elillant szelleme egy nyílfutású
lelket üldöz
héthatáron át, s veszett-vakon nem látja önmagát. Sétálni
vágyik,
fürkészni derűs titkokat, ha megtér a sűrű alkonyatban, s a
palackba kúszva,
elpihenve szemlélődni kezd... És mégis,
mindig ez a vége: fejvesztett huzat-rándulás után a
csörtetés, cseréptörés,
vadorzó, *tiltott* szenvedély.

Zoli, én, s Horváth Imre bácsi

A fészker! Téridőtől édes napfényt ropogtattunk
mint a szomszéd istállóban szénát a tehenek.
Por szállt, egy porszemen mi. Istenek figyeltek,
s a száműzött résekből ránk-tűző szemek.

Hol tegnap még vitézúr-kakas nyakaskodott;
egy traktor nyergében virítottak kofás kislibák.
De liba dolga rosszul járni – árnyék esett rá?,
aligha, inkább valami lomha rumli-tárgy.

S a sértett selypítve sápított, sipoltozott!
A disznó, a tyúkok, ellenünk vallott élő és holt.
Jött már a *biró*, Zoli veres lett, én mehettem;
valakit megnyestek. Hát hogyne. *Gallyas* március volt.

A nagypénteki bádogember

Babics Imrének

Kétezertíz április másodikán, kevéssel délelőtt tíz óra után,
közel a tárnoki vasútállomáshoz,
egy bádogember fél-térdre borult a szürke égbolt átázott
oltára *előtt*.

Bizonyos voltam abban, hogy Ő Dosztojevszkij – esetleg
Tolsztoj, Turgenyev, Csehov –,
netán valahányadik cár-atyuska inkarnációja inkognitóban.

(Most hülök el: lehet, hogy *maga*
 Lenin kuporgott? Nem tudtam szabadulni a gondolattól; egy
 iszamós *muzsik* is huncutkodhat,
 kiben *setét-bíbor*, *lopott* rőzsetűz lobog... (De hát nem oly
 nagy dolog – a vonat is kúszott
 tovább –, hogy a világ végtelen súlypontja közül melyiken
 állunk.)

Leginkább persze Bárki, ez volt a levegőben, de bárki volt
 is: mint hatalmas széntömb,
 moccanatlan volt (bő-karimájú kalapjára csoki-mázát
 öntött, bádog-kabátjára kopott szurkot),
 rőt, vésővel-érlelt arca is kő-lüktetésű, csak bal keze
 mozgott csuklóból, egy fehér nejlonszatyrot
 dédelgetett gépiesen, tán a *személyét-igazolót* védhette az
 esőtől, s a hamuban-sült pogácsát,
 melyet az édesanyja sütött. A szatyor egy elfektetett hordó
 tövében feküdt, és mindkettő a
 vasvázás, kétkerekű *laptikán*.

Illetlen a kérdés, mégis –
 mit őrizhetett a hordóban? Édenkertből kitiltott farkas
 üvöltését?

Romlatlan sírását egy kisfiúnak? A végeláthatatlan
 jégmezőket is átizzító,
 dacos vörösbort? Hártásodó, fekete vért?
 Vagy pangó, aranyszín étolajat, puhítgatni pogácsáját?

Az örökkévalóság, kis melegségre vágyó, fuldokló
 szellemét?

Jutalom

Valami szemérem-sértőt mondhattam Mészáros Évának, s
 rögtön beárult. Tagadtam persze,
 nem sokáig; merev halszemével, szódásüveg-
 dioptriáin át, pillanatok alatt fölperzselte
 létezőm, s könnyedén, ám energikusan, mondhatni:
gyakorlottan saját gondjaira bízott –
törékeny igazgatónk a tanáriban hamar kipofozta
 belőlem az igazságot.

Az igazi büntetés az volt, míg helyemre értem az Osztály
 Szeme előtt, bár inkább csak a lányok
 mosolyogtak, *elnézően* konstatálva pirosalma-orcáim. Évi
 lejjebb csúszott a padban, amúgy is
 picinke volt, zömök kreol, ő nem mosolygott, úgy
 emlékszem, kissé elpirult, együtt-érezhetett
 velem, ez volt hát jutalmam.

(Meg talán az, mikor bő negyven év múltán,

osztálytalálkozón mesélte nevetgélő feleségem
előtt,
hogy *hiába* járt ő még elég jó állapotban lévő cipőket
javíttatni, s alkalomadtán túróért, tejfölért a
cipész-tejcsarnokos-predikátor Anti bácsi *által* annak
halvérű fiához.
Valahogy így...
Azért megnyugtató, s jó lett volna negyven év után a
műhelyben tébláboló, *akkori* Évát látni.
S ez íráska végire *méltó* befejezést kunkorítva, fűzöm
tovább gondolatmenetét; hogy így, meg úgy,
fürdethette ő pucér málnaszín-nyelvét, s szikráztathatta
sóvár fogsorát a konyha ablakán át
ömlő huncut napsugárban: én mindig *pont-nem-oda*
néztem, ugyebár.)

Mutatványos

Lompos fűben hosszú léc.

Vibráló tapspor – fölpezsgő lények az érett fényben.

Vetített, futó árnya kísértet-szurokfény,
feketepárduc-tűzként átlobog a holdfény-síkos utcán –
ki vétlen rémként néha úr az éjszakában
(úgy üvölt; hihető, kacskaringósan káromkodik),
s tetőgerincek megdőlt árbocán sétálgat kevély-könnyedén;
most, a földre fektetett rúd keskeny ösvényén bizonytalan,
lefele leskel; ideje talpra esni lesz-e?

Lép, megáll. Pár óvatos, robot-kísértő mozdulat.
Le mégsem lépve, végig-ér.

Visszanéz a lécre; vannak még csodák.

Napfogyatkozás

1999. augusztus 11.

A kamra most bensőségesebb...
Ki-kinézek alig-kilépve: ha most a kert sarkában feltűnne
Ádám és Éva, Kain és Ábel,
Jézus, s maga az Úr...
és felemás mosollyal arcukon, olykor-olykor egymás felé

fordulva,
halk beszélgetés közben lassan megindulnának énfelém: e
hangulatvilágítást
felül nem múlnák.
Mint ki egy otthonos bárkából leskelne a végtelen haragos
vizében úszó tájra.
Megannyi üzenet a *túlvilágról*; minden szőlőlevél Lucifer
logója –
ímé, az *aláereszkedett* kozmosz édenfénye rajtunk.

Moha pokolbársonya csillan, grafitláp lidérce.
Árnyék-zöldben ázó tormaernyők, keserű lázban forgó
kamillák,
szirének *süket* éneke.

Ecet-hús lesz hirtelen, illó tengermély tárul.
Elakadt pillanat; egy ájult felhő, szökésben lévő angyal.

Sehol egy panaszos rikoltással kísért suhanó átló az égtájak
között.
Hol dideregnek a madarak? És hol a fáradhatatlan bogarak?
–
titkos odúban összebújva feledékenyen, nem is gondolva
tisztá verőfényben fölragyogtatott sorsukra.

Csönd, csönd, koppanás előtti hangok a betilthatatlan csönd
fóliázott üvegfalán.
Valaki ha kalapálni merne, harkály képében legalább.

Hideg szellő a levélsoron; ahogy végigfut az ősi félelem
riadalma.
Áradó lételemezés, hallatszik a zsibbadt gének vacogása.

Júliusi alkony, est

Az óriás akácfa felhő-lombjait aszály zilálja,
a villanyoszlop homloka még búcsú-fényben – *itt*
lent már hűsben áznak rongyos lábaim. Mellőzve
minden illetet, vérszívók zsibongnak; a mélység

friss áramlatában érlelődő árnyak fátyla zizzen.
A kontra-szín, mit fény vakított eddig, élni kezd,
a rókaszín fenőkő mély-veres lesz, süti a vért
mint *cékla-vas* a kéj-pokolban. Hinné az ember;

hül – s hevül. De mindezt kevesli, ágál, üzen,
szíve szerint vissza-*indexelne* minden röpcesinek.
A locsolócső mattnarancs kígyófeje akár az enyhe

düh, viszketve átég a bőrösödő légen, szelíden

foszforeszkál, pászmája holdudvarában nedves, de szikkadó folt esküszik: egy ráhulló csepptől pezsegni tudna. – Fülel, *alighogy érthetőn motoz*, s megindul imbolyogva fölfelé a nyers fonál

(a benne alvó lomb repes), akárha utólag nyílt szárny-özön emelné, *hajnal*-levélkék nyirkos háta kéklik, hasuknak visszája ezüstös hologramban lüktet; kormos szív vödör vizében. A könnyű, kerek

est érmébe mart idegszál; a vikszolt él méginkább izzik, sikongat szinte, szisszen ha végigsiklik rajt' a szűz tekintet, lassú íve csúcsba forr és égre tart, a mennyek rostos, lágy húsába karcos csillagot,

s maga a kasza is már fönt lebeg a kozmosz *tág előterében* (a távlat sarló-hátat görbít néki hirtelen...) – a lucskos kertek örök élet álmát alusszák; a vágott rendek reggelre szárba szöknek.

Kánikula

Lefojtott selyme reszket egyre
(kamilla-illat, vágóhíd szaga):
e roppant-könnyű, döbrent úrból
hogyan fogunk majd eljutni *haza*?

Mi ez a hang? Hallod s nem hallod.
Túlélő gén boncterem-hűvösben?
A görbült fény szédítő ívén
tovasiklik velőtrázó csöndben –

elforrt darázsraj felső céje?
Isten poros hangszálán fönnakad.
A Glóbusz függ marjult fonálon,
mind-jobban nyúlik, s el mégsem szakad.

Kopott vérvonalként szivárog
(kimosták földalatti záporok),
rozsdásan csillog, fásult a boly,
mint vert sereg, fáradtan vándorol.

Szél-hűdött dongó teteméből
radioaktív anyag sugárzik.
A tükörbe őrzöngve-áthullt,
perzselt fű már hús foncsorban ázik.

Káprázat gyűrűi, glóriák
a szemhatárra ugró lázkörök.
Jércék kifordult szemfehérje
a jégkockák közt. Szívószál hörög.

Gonosz vissz-vágy a zöld fa lombja,
fullasztó, férges árnyat (húst nem) ád.
Vesszőfutás most minden allé,
hurkolt vesztőhely minden promenád.

Zörgő ingujj s zizergő fásli
díszparéj mag-telt csúcsához kapdos.
Gubósörét hint lassú ritmust,
húz elcsukló jazzt játszó csapathoz.

Hite-holt lepkét sodor a szél,
s hogy átperel az ájult udvaron:
egy pillanatra szárnyra-kapva,
rögeit hagyva szökne már a gyom.

Lángfolyás előtti góc a táj.
Kúszik leendő, hars poklok füstje.
Tűzfal csúcsán, mint jel, megvillan
a pókháló mérgezett ezüstje.

Veretes bosszú készülődik.
S nincs föloldás. (Jól van így ahogy van...)
Kitörni képtelen, fojtott düh
higanya futkos a vasbetonban.

Mosolyogva élvezik; irgalmasak ők

Késő délelőtt, moccanatlan svájcisapka-bója alatt forró
vasasztal fuldoklik a tenyérszíni udvaron.

Ülnek a hűsítő teraszon, ebben az elméretezett kánikulában
lábukat közös lavórban áztatják,
ujjaik halacskái rándulnak, sikladoznak, összesimulnak-
elválnak, meg-megcsobban a hideg víz,
így *locsognak*, tereferélnek egymással, egy-hullámhosszra
hangolt érzékszerveikkel a sokféle,
sokszor terhes zajból kiszűrrik a kedves, rokon-
üzeneteket – madarak szárny-surrogását,
lombok óvatosan szított tompa sziszegését, az
izgékony hegedűsök oldott zsviváját
(olykor föllobbanó szószólóit), a meglebenő szítás
függöny-vitorlák halk sóhajait, kapát

horzsolgató reszelő hangját, lábas zörrenését,
lánccsörrenést, kiskutya-nyikkanást. Egy-
egy lehullt gyümölcs puffanását.
Mosolyogva élvezik ha ritka, csapongó szellő bőrük nyirkát
szárítja hirtelen.

Nyers hangok eredőjére koppintana néha; a megroggyant
férfi keserű, de nem vad. Púposnak,
görnyedtnek lát olykor dolgokat: macskát (ebben igaza
lehet), szőlőfürtöt, biciklit, igenyes-
deszkát,
muskátlit. Quasimodo incselkedik véle mind gyakrabban,
már a horizontról is integet,
csalogatja.

„Egyszer majd jól beintek neki, csak maskarázzon” –
dünnyögve derülget magában.
Egyedül tán a vakondtúrások *lankái* nem göthösek
(„bársonyos, vaksi bányász”, ám előnti a
pulykaméreg, ha veteményt fordít ki a „sunyi
szerecseny”), s esetleg a postásnő tompora,
apróbb gödröknél megrezzenő mellei.

Ami biztos: nagy varázsló – az éltes asszony *jó húsba’ van*,
mégis csupa ín, szívós *kapkodás*.

Villámgyorsan ritkítja a lugas beteg leveleit, öntöz
akkurátusan, „csiklandósan” főz, a még
illatos

világból lehunyt szemmel sok apró öröklétet szippantgat.

Okos ragadozó, tekintetétől, mely

jóságos, de villogó, s ravaszabb a rókaénál, elpirul a
fehér virág, avagy elsápad a piros, a
fű kinő aszálykor, esőben szárad, s kóbor vércse
szabad mezők vadásza lesz hamar.

Röntgenezgeti a járókelőket (postásnő melle befagy, nincs
olyan gödör), csontjuk sajog belé.

Cseng a hangja: kutya füle nem cintányér, engem nem
ejtetek át.

Haja csigás. Kés-éle-keskeny száján enyhe rúzs. Pedáns, de
tisztá bévül is. Feszít, ha megy a
boltba,

cipősarok-hangjegyei friss ütemben kopognak –
határozottan kottáz, bár nem mindenkinek
azonnal fityilhetően.

Eltévedt repülő csaphat gyanútlan otthonukra, porrá
zúzhatja őket sötét istenharagja,
szörnyű jel bélyege forrhat rájuk – irgalmasak ők
egymáshoz.

S ha egyszer szentjánosbogár billen a göncöl rúdjáról, és
ferdén, szédítő-gyorsan zuhanni kezd:

egy-pillanatban szívükben huny ki.

Tücsök-telefonon gyakran hívják őket, de nem veszik föl.
Estéik is nyugalmasak – az ég öblén átúszó holdfény-
csiszolta felhőket mindig megcsodálják.

Csípős kérdések

Villányi Lászlónak

Majd színezüstöt vallanak;
korom-könnyek hullanak,
otelló szőlő gömbjeit,
pergetem fekete gyöngyeit.

Testem eleven kasban,
gyúlékony-forró zsvivajban.
Kísértve, már-már akarván,
megsercen pár aranyláng.

Ez tisztítja a sebeket?
A lüktetés is beheged?

S mondd: a darazsak
szeretik a parazsat? –

belénk-oltva egy-egy szikrát,
továbbállnak, „pardon, viszlát,

most egy kicsit meghalunk,
meglelve végső alakunk.”

Pihenve a szúrkapiszkrét,
az öröklét bizalmát bírják.

Fanyarédes levét isszák...

ISBN 978-963-12-9915-1
ISSN 0866 4420

Felelős kiadó: André András

Badó Stúdió & Print Bt. – 2017
Felelős vezető: Badóné Szebeni Zsuzsanna

Terjeszti a Könyvtárellátó Közhasznú Társaság
